

Po Hagii Sofii. Príde rad aj na chrám sv. Petra?

Mikuláš Hučko

19. júla 2020 ✚ **História** ✚ **Islam**

Jednou z najsilnejších kapitol v knihe Edwarda Gibbona *Úpadok a pád Rímskej ríše* je jej záver, keď autor popisuje, ako Konštantínopol (dnešný Istanbul) padol do rúk Turkov. **29. mája 1453** sultán Mehmet II. triumfálne vstúpil do porazeného mesta, stolice východného kresťanstva, zatiaľ čo jeho bojovníci plienili, drancovali jeho poklady a zaujímali obyvateľov. Do veľkého Chrámu svätej Múdrosti, do Hagie Sofie, vstúpil jej nový pán a okamžite nariadil jej premenu na mešitu. Potom v najbližší piatok na strechu chrámu vystúpil muezín zvolávajúci moslimov k modlitbe, pri ktorej sa sultán Mehmet II. pred niekdajším hlavným oltárom Hagie Sofie klaňal Alahovi.

Podobné pocity historického okamihu bude 24. júla prežívať aj turecký prezident Recep Tayyip Erdoğan, ktorému sa plní ďalší z jeho veľkých snov. Zrušenie rozhodnutia z roku 1934, na základe ktorého sa táto monumentálna pamiatka stala múzeom, je zároveň **deklarovaním nadradenosti islamu, ktorý je väčší než sekularizmus a väčší než kresťanstvo**. Je prejavom Erdoganovho stále zrejmejšieho odhodlania stať sa novým Mehmetom Dobývateľom. Premena Hagie Sofie na mešitu je v tomto smere medzníkom.

Dnes už asi nikto nepochybuje, že pokus o vojenský prevrat v júli 2016 v Turecku bol iba fingovaný a jeho zmyslom bolo uvoľniť ruky Erdoganovi, aby tento mohol vykonať **rozsiahle čistky v armáde, polícii, justícii, štátnej správe a v školstve**, čiže zbaviť sa všetkých nepohodlných osôb a všetkých ostatných zastrašiť. Dnes už v Turecku neexistuje nijaký nezávislý orgán, nijaká nezávislá autorita. Preto aj Suvisiaci článok celý rozhodovací proces na Najvyššom súde bol iba formálnym divadlom, keďže každému je jasné, že **súdne rozhodnutia sú rozhodnutiami Erdogana**, ktorý má súdy pod kontrolou.

Cenzúra Facebooku – symbióza biznisu a revolúcie

Keď sa v parlamente čítalo súdne rozhodnutie, zákonodarcovia sa postavili a nadšene tleskali, v Istanbule vypukol veľký jasot. Pred chrámom sa zhromaždil veľký dav, ktorý keď sa dozvedel správu začal kričať „Alahu Akbar!“, čo znamená „Alah je najväčší“ (nepresne „Alah je veľký“). Aj im je jasné, že premena Hagie Sofie z múzea na mešitu je aj **deklaráciou, že islam je väčší než sekularizmus a väčší než kresťanstvo**.

Erdogan však dal jasne najavo, že zmocnenie sa historického chrámu je iba jedným krokom v rámci rozsiahlejšieho plánu zameraného na ďalšie islamské „sväté“ miesta, ktoré boli kedysi pod osmanskou kontrolou.

Ktoré?

Napríklad Jeruzalem. „Premena Hagie Sofie je predzvesťou oslobodenia jeruzalemskej mešity Al-Aqsa“, uviedol turecký prezident neskoro večer v piatok a poukázal na mešitu Al-Aqsa v Jeruzaleme, ktorú mnohí moslimovia považujú za okupovanú.

Al-Aqsa je mešita postavená po dobytí Jeruzalema v roku 691 kalifom Abd al-Malikom a predstavuje symbol islamského dobytia najsvätejšieho miesta v judaizme. Podobnosť s tým, čo práve urobil Erdogan, je zrejmá.

Väčšina komentátorov sa síce kriticky alebo aspoň zdržanlivo vyjadrila ku konverzii chrámu na mešitu, ale prakticky sa všetci zhodli, že Turecko ako suverénny štát na toto má právo. Aj moslimovia sú presvedčení, že Osmani mali právo premeniť chrám na mešitu, lebo predsa mesto dobyli a podrobili si ho. Argumentujú: „Nemá azda Turecko suverénne právo robiť, čo chce?“ Logická protiotázka: **Tvrdili by to isté, keby Izrael premenil mešitu Al-Aqsa na múzeum?**“

Hagia Sofia je považovaná za symbol víťazstva islamu nad kresťanstvom a moci Osmanskej ríše. Po piatkovom výroku Najvyššieho súdu o premene Hagie Sofie sa Erdoğan slávnostne zaviazal „oslobodiť aj mešitu al-Aqsa“ z rúk Izraela.

„Vzkriesenie Hagie Sofie je v súlade s vôľou moslimov celého sveta, vzkriesenie Hagie Sofie je znovuvznietením ohňa nádeje moslimov a všetkých utláčaných a vykorisťovaných,“ vyhlásil turecký prezident vo svojom víťaznom prejave.

Až donedávna bolo Turecko považované za dôkaz toho, že liberálna demokracia a kapitalizmus voľného trhu sú osudom celého ľudstva a nevyhnú sa mu ani moslimské krajiny. Začiatok bol sľubný: Kemal Atatürk v roku 1923 založil Turecko ako moderný západný národný štát s náboženstvom oddeleným od svetskej vlády. Zrušil kalifát, zatvoril islamské súdy, poskytol ženám rovnaké práva pri rozvode a dedičstve, umožnil im voliť, obmedzil šariú a sekularizoval vzdelávanie žien aj mužov a v roku 1934 Hagia Sofiu premenil z mešity na múzeum.

Nad dodržiavaním tohto modernizujúceho sekulárneho programu bdela armáda zoči-voči tradičnejším a konzervatívnejším moslimským masám, ktorým nadbiehal Erdoğan. Ten začal svoju politickú dráhu v roku 1994 ako starosta Istanbulu a keď ako prezident sa zriekol Atatürkovoho sekulárneho programu, stal sa hrdinom týchto mas. Uväznil viac novinárov ako ktorákoľvek iná krajina na svete a postavil **sedemnásť tisíc nových mešít**. Takmer storočie snahy o spojenie islamu s liberálnou demokraciou takto postupne vychádzalo nazmar. Chybou Západu bolo to, že nebral (a naďalej neberie) islam vážne. Ako píše historik a odborník na islam Bernard Lewis (1916 – 2018): „Vo väčšine islamských krajín zostáva islam hlavným politickým faktorom,“ pretože „väčšina týchto krajín je stále hlboko islamská na rozdiel od väčšiny kresťanských krajín, ktoré už kresťanské nie sú.“

Keďže sekularizovaný Západ už neprikladá význam viere a jej doktrínam, vždy hľadá iba materiálne, ekonomické, politické alebo psychologické príčiny terorizmu a násilia, počnúc slabým hospodárskym rozvojom až po oprávnené rozhorčovanie sa nad hriechmi Západu, ako sú imperializmus, kolonializmus a moderné verzie ako je globalizmus. Povedali by sme, že „preciedza komára a ťavu prehľta“.

Podľa viacerých pozorovateľov Erdoganovým cieľom je obnovenie kalifátu, ktorý zakladateľ a prvý prezident Tureckej republiky Mustafa Kemal Atatürk zrušil v roku 1924. Erdogan sa o tom začal vyjadrovať ešte predtým, než začal vystupovať po rebríku politickej kariéry, ktorá ho priviedla na najvyšší vrchol fundamentalistického režimu, ktorý ustanovil: **„Minarety sú naše bajonety, kupoly naše prilby, mešity naše kasárne“**. Za tieto slová strávil už ako primátor (!) Istanbulu niekoľko mesiacov vo väzení, pretože vtedajší súd (v roku 1997) ich považoval za podnecovanie k násiliu. Doba sa zmenila, dnes je to

prakticky štátna doktrína.

Jeho jasné vyhlásenia Európa ani Spojené štáty nebrali dostatočne vážne a dokonca ho podporovali na jeho ceste k moci.

Zármutok nad premenou chrámu, ktorý bol najvýznamnejšou svätyňou v kresťanskom svete takmer tisícročie a centrom východného kresťanstva, na mešitu vyjadril aj Svätý Otec. Azda si uvedomil, že partneri zúčastňujúci sa dialógov nemajú záujem o toleranciu, vzájomný rešpekt a mierové spolužitie?

Premena Hagie Sofie na islamskú mešitu je tiež **jasným porušením Deklarácie o ľudskom bratstve pre mier a spolužitie vo svete**, ktorú podpísal v Abú Zabí, a ktorá vyzýva k “ochrane bohoslužobných miest — synagóg, chrámov, kostolov a mešít” ako “povinnosti garantovanej náboženstvami, ľudskými hodnotami, zákonmi i medzinárodnými dohodami.”

Grécko označilo islamskú okupáciu Hagia Sophia za „provokáciu civilizovanému svetu“, a zdôraznilo, že „nacionalizmus, ktorý preukázal turecký prezident Recep Tayyip Erdoğan, strhol jeho krajinu o šesť storočí späť.“

Ekumenický patriarcha Bartolomej už dávnejšie varoval, že ak sa z Hagie Sofie stane mešita, „postaví to milióny kresťanov z celého sveta proti islamu“ a „spôsobí rozdelenie medzi dvoma svetmi“ Východu a Západu.

„Obavy miliónov kresťanov neboli vypočuté,“ vyhlásil hovorca moskovského patriarchátu Vladimir Legoida.

Metropolita Hilarion ruskej pravoslávnej cirkvi to označil za „úder pravoslávneho kresťanstva“, zatiaľ čo arcibiskup Nikolaj Balashov vyhlásil, že udalosť „by mohla mať vážne následky pre celú ľudskú civilizáciu“.

Dokonca aj liberálna Svetová rada cirkví (WCC) odsúdila rozhodnutie Turecka a vyjadrila „zármutok a zdesenie“ 350 členských cirkví. „Rozhodnutím o premene Hagie Sofie na mešitu ste zvrátili tento pozitívny znak otvorenosti Turecka a zmenili ste ho na znak vylúčenia a rozdelenia,“ uviedla.

Na rade je Rím

Keď som na začiatku písal, že Hagia Sofia je považovaná za symbol víťazstva islamu nad kresťanstvom, nie je to celkom presné. Pretože dobytie Konštantínopolu a Hagie Sofie je považované za symbol iba prvej etapy víťazstva islamu nad kresťanstvom. **Druhou etapou** je – čo iné? – dobytie Ríma.

O tom, že Rím bude raz dobytý, nepochybuje ani jeden moslim.

Prečo sú si takí istí? Pretože to povedal ich prorok a ten sa nemýli!

Šejk Yusuf al-Qaradawi, predseda Medzinárodnej únie moslimských vedcov, pripomenul 2. decembra 2002, že keď sa proroka Mohameda pýtali, ktoré mesto bude podmanené ako prvé, Rím alebo Konštantínopol, odpovedal: Mesto Hirquid (Konštantínopol) bude dobyté ako prvé.

Qaradawi vysvetľuje: „Mesto Hirquid dobyl až o sedemsto rokov v roku 1453 mladý osmanský panovník 23-ročný Mohammed bin Murad, ktorého dejiny poznajú pod menom Mohammed Dobývateľ. Teraz, po ďalších sedemsto rokoch, je na rade Rím, a my veríme a dúfame, že aj ten bude dobytý.“

Dodáva: „To znamená, že islam sa vráti do Ríma ako dobyvateľ a víťaz, keď bol dvakrát vyhnaný, raz z juhu, z Andalúzie a druhýkrát z východu, keď niekoľkokrát sa dobýjal do brán Atén.“

„Jedným zo znakov víťazstva bude to, že islam Rím nakoniec dobyje, Európa bude okupovaná, kresťania budú porazení a počet moslimov bude rásť a stanú sa silou, ktorá ovládne celý európsky kontinent,“ oznánil Qaradawi.

Prvá krok je už urobený:

V Ríme sa nachádza najväčšia mešita v Európe.

Ďalšie kroky nasledujú...

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/po-hagii-sofii-pride-rad-aj-na-chram-sv-petra/>